

การศึกษาการยอมรับระบบบัญชีของสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญ
Study on the acceptance of accounting systems of Cooperatives
in Amnat Charoen Province

ไมตรี สายจันดา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการยอมรับระบบบัญชีของสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญในครั้งนี้ เป็นแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่พบในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ การเกษตร ที่มีการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน เกิดข้อผิดพลาดอยู่เป็นประจำ และศึกษา การยอมรับระบบบัญชีเพื่อจะปรับเปลี่ยนการบันทึกบัญชีจากระบบมือมาเป็นการบันทึกบัญชีด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะง่ายและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของงานวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ประเภท การเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขา ทางด้านการบัญชีและสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในการจัดทำบัญชี สหกรณ์ ระหว่าง 11-20 ปี มีรายได้ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มากที่สุด
2. ผลการศึกษาระบบบัญชีสหกรณ์ที่บันทึกด้วยมือ พบว่า การบันทึกบัญชีและการจัดทำ เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี มีความยากและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่ายสำหรับเจ้าหน้าที่บัญชีที่ไม่ มีประสบการณ์และไม่ได้จบการศึกษาด้านบัญชีโดยตรง การจัดทำบัญชีด้วยมือจะใช้เวลามากใน การจัดทำงบการเงินและทะเบียนต่าง ๆ รายการบัญชีรวมทั้งรูปแบบงบการเงินมีรายละเอียดมาก ต้องใช้เวลาในการจัดทำมาก
3. ผลการศึกษาความยากง่ายและประโยชน์ของโปรแกรมระบบบัญชีของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ที่บันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชีประเภท แทนการบันทึกบัญชีด้วยระบบมือแล้ว ลด ข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี ลดขั้นตอนการจัดทำทะเบียนต่าง ๆ มีความง่ายในการจัดทำงบ การเงินเนื่องจากงบการเงินจะออกรายงานได้อัตโนมัติ ง่ายและเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและ เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์มาก
4. ผลการศึกษาการยอมรับระบบบัญชีสหกรณ์ พบว่า โปรแกรมบัญชีแยกประเภทที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถออกงบการเงินให้กับสหกรณ์ได้ง่าย ลดขั้นตอนในการบันทึก ทะเบียนต่าง ๆ สามารถเรียกรายงานทางการเงินให้กับผู้บริหารได้ทุกวันเพียงแค่บันทึกรายการให้

เป็นปัจจุบัน ข้อมูลมีความถูกต้อง สหกรณ์ที่เคยใช้งานโปรแกรมบัญชีแยกประเภทจึงพอใจและยอมรับที่จะใช้งาน โปรแกรมบัญชีแยกประเภทต่อไป ส่วนสหกรณ์ที่ยังไม่เคยใช้งาน โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท เจ้าหน้าที่บัญชีมียินดีที่จะเรียนรู้และจะปรับเปลี่ยนมาใช้งานแต่จำกัดด้วยความพร้อมด้านทุนทรัพย์ในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

5. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีและการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ ปัญหาหลักในการจัดทำบัญชี คือ ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และค่านโยบายของผู้บริหารสหกรณ์ ส่งผลต่อการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันนี้

คำสำคัญ : สหกรณ์, คณะกรรมการ, ผู้จัดการ, สมาชิกสหกรณ์, เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์, ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบัญชี, ผู้สอบบัญชี, ความสำเร็จ, การยอมรับ, ระบบบัญชี, โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์, การจัดทำบัญชี, งบการเงิน

นายไมตรี สายจันดา ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ

ABSTRACT

Subject research This study on the acceptance of the accounting system of cooperatives in Amnat Charoen Province was a qualitative research model. The objective of this study was to study the problems encountered in the accounting of agricultural cooperatives. With incorrect and incomplete accounting records The error occurs regularly. And study the adoption of accounting system in order to modify the accounting record from the hand system to the accounting recording with a computer program that will be easy and beneficial to the work of the cooperative accounting staff.

The results of the research were as follows:

1. The study of personal factors of this research showed that accounting staff of agricultural cooperatives in Amnat Charoen Province Age between 31-40 years. Graduated with a bachelor's degree in accounting and related to accounting. They have a period of work in the accounting of cooperatives between 11-20 years with the average monthly wage income between 20,001 - 30,000 baht the most.

2. The study of cooperative accounting system recorded by hand was found that the accounting and Prepare documents for accounting records Difficult and error-prone for inexperienced accountants who have not had a direct accounting degree. Manual accounting takes a lot of time to prepare financial statements and registers. The accounting entries, including the format of financial statements, are very detailed and require a lot of time to prepare.

3. The study of the difficulty and benefits of the accounting system program of cooperatives was found that the cooperatives who recorded accounts with Type accounting system program Instead of saving accounts by hand Reduce errors in accounting records Reduce the process of preparing various registers, making it easier to prepare financial statements. This is because the financial statements can be automatically issued as reports, easy and beneficial to the operator and very beneficial to the cooperatives.

4. The results of the study on the acceptance of the cooperative accounting system showed that the ledger accounting software developed by the Cooperative Auditing Department Can easily issue financial statements to cooperatives. Reduce the process of registering various registrations. Able to call financial reports to executives every day just to keep records up to date. The information is accurate. Cooperatives who have previously used general

ledger programs are satisfied and agree to continue using the ledger program. For the cooperatives who have not used the ledger system program The accountants are willing to learn and will adapt, but are limited by the availability of funds for the provision of computer equipment.

5. Results of the study, problems and obstacles in accounting and financial statement preparation of cooperatives, the main problem in accounting is the readiness of personnel, computer equipment and policy of cooperative executives. This affects the accounting of the cooperatives in question at present.

Keywords : Cooperative, Board, Manager, Cooperative Member, Cooperative Accounting Officer, Person assigned to keep accountant, Auditor, Success, Adoption, Accounting system, Computer accounting system program, Keeping account. , Financial statements

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย กระแสเงินที่ผ่านเข้าสู่ระบบของสหกรณ์ และ กลุ่มเกษตรกรนั้น ปีหนึ่ง ๆ มีมูลค่าธุรกิจรวม 1,920 ล้านบาท จากจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั้งประเทศ รวมจำนวน 12,468 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 30 กันยายน 2563) นับเป็นมูลค่าที่สูงในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ สหกรณ์เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกซึ่งกันและกัน โดยมีอุดมการณ์เดียวกัน ร่วมกันจัดตั้งโดยมีทุนในการดำเนินงานมาจากการรวมหุ้นของสมาชิก การระดมเงินฝากจากสมาชิก และการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์อื่น สถาบันการเงิน และหน่วยงานของรัฐที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์ดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างรายได้โดยไม่มุ่งหวังแสวงหากำไรมากจนเกินไป และให้มีความมั่นคงทางการเงิน เศรษฐกิจและสังคม ให้การช่วยเหลือสมาชิกให้มีแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมไปประกอบอาชีพ ระบบบัญชีจึงเป็นตัวสำคัญที่จะสะท้อนถึงข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์แต่ละแห่งว่ามีความมั่นคงมากน้อยเพียงใด

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรที่พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้โปร่งใส เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยให้บริการตรวจสอบบัญชี กำหนดระบบบัญชี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินการบัญชี ตลอดจนถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร แต่ปัญหาที่พบว่าเป็นปัจจุบันมีสหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวนหนึ่งไม่มีเจ้าหน้าที่บัญชี หรือมีเจ้าหน้าที่บัญชีแต่ไม่สามารถจัดทำบัญชีได้ถูกต้อง จัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยและไม่เป็น

ปัจจุบัน และหลายแห่งยังไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้เอง ต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำงบการเงินให้กับสหกรณ์เพื่อให้สามารถมีงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ได้ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคให้สามารถตอบสนองหรือแก้ไข ปัญหาของสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ในการจัดทำบัญชีและงบการเงินรวมทั้งปัญหาของเจ้าหน้าที่บัญชีในการจัดทำบัญชีด้วยระบบมือ และการจัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผลการวิจัยจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติตลอดจนได้มุมมองของเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ที่สะท้อนปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขระบบบัญชีของสหกรณ์ให้มีความง่ายและเกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่พบในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์การเกษตร ที่มีการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง และไม่ครบถ้วน และเกิดข้อผิดพลาดอยู่เป็นประจำ
2. เพื่อศึกษาคูณสมบัติ ของผู้จัดทำบัญชีของสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ
3. เพื่อศึกษาการยอมรับระบบบัญชีสหกรณ์ของเจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการยอมรับในระบบบัญชีสหกรณ์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จในการจัดทำบัญชีของเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา สาระความรู้เรื่องที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่บัญชี และปัจจัยภายใต้ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี

ตัวแปรตาม ได้แก่ การวัดความสำเร็จในการจัดทำบัญชีของเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์การเกษตร โดยจะวัดจากการบันทึกบัญชีได้เอง จัดทำงบการเงินได้เอง และถูกต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่บัญชีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบัญชีของสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 101 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 101 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่บัญชี / ผู้จัดการสหกรณ์ ของสหกรณ์การเกษตรที่เป็นลูกจ้างของสหกรณ์ จำนวน 15 แห่ง (ที่มีพนักงานบัญชีเป็นของตนเอง) จำนวน 15 คนและผู้สอบบัญชีของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลาดำเนินการ

ใช้พื้นที่ทุกอำเภอในจังหวัดอำนาจเจริญ ดำเนินการในเดือน พฤศจิกายน 2563 ถึง มีนาคม 2564

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสหกรณ์

สหกรณ์ (Cooperatives) คือ องค์กร ๑ แห่ง ที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินงานทั้งในด้านความคิด ระบบบริหาร จัดการผลผลิต และบุคคลโดยใช้หลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554, หน้า 1) สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่พึงระวัง หากเรียงลำดับความสำคัญของกฎหมายและข้อกำหนดที่ปฏิบัติจะเรียงความสำคัญจากมากไปน้อยตามลำดับ คือ 1. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 2. ข้อบังคับสหกรณ์ 3. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ 4. ระเบียบของสหกรณ์ 5. มติที่ประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรมและการบริการ เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก การรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ ประเภทประจำ จากสมาชิกและสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด ให้สินเชื่อหรือเงินกู้ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนองทรัพย์สินแก่สมาชิกให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ จำหน่ายทรัพย์สิน หรือจัดหาทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้สวัสดิการและสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

สหกรณ์ที่รับจดทะเบียนตามมาตรา 33 แบ่งประเภทได้ 8 ประเภท (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2562) ดังนี้ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียนและสหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ระบบบัญชีของสหกรณ์การเกษตร

ระบบบัญชีของสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ลำดับของงานและการบันทึกที่สหกรณ์การเกษตรใช้ในการสรุปผลรายการ เพื่อจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ

สหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์,2550) โดยเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารภายในที่สหกรณ์จัดทำขึ้นเอง เช่น ใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์ ใบรับเงินกู้ ใบเบิกเงิน เป็นต้น และเอกสารภายนอกที่ได้รับจากบุคคลภายนอกที่สหกรณ์ติดต่อธุรกิจหรือเกี่ยวข้องกับด้วย เช่น ใบกำกับสินค้าที่เจ้าหน้าที่ออกให้ ใบแจ้งหนี้ค่าบริการต่าง ๆ ใบนำส่งเงินฝากธนาคาร เป็นต้น นอกจากเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีแล้ว สหกรณ์จะต้องจัดทำสมุดบัญชีของสหกรณ์ทั้งที่เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นและสมุดบันทึกบัญชีขึ้นปลายรวมทั้งทะเบียนต่าง ๆ

ในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์จะมีขั้นตอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี
2. บันทึกรายการเงินจากเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีขึ้นต้น
3. ผ่านรายการที่บันทึกไว้ในสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น ไปยังสมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย
4. หายอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภทและจัดทำงบทดลอง
5. จัดทำงบการเงิน

โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทสำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร Version 2 (Web Edition) เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรที่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และมีเจ้าหน้าที่บัญชีที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ ขอรับบริการติดตั้งโปรแกรมและการอบรมสอนแนะนำการใช้งาน โปรแกรมให้กับเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ ในการใช้งานโปรแกรมบัญชีแยกประเภทจะมี 3 ส่วนที่สำคัญ คือ การกำหนดข้อมูลหลัก การจัดการระบบและการเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งจะมีคู่มือในการปฏิบัติงานอธิบายวิธีการทำงานในแต่ละขั้นตอนในแต่ละส่วนได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง การกำหนดข้อมูลหลักจะเป็นขั้นตอนการกำหนดข้อมูลค่าคงที่ของสหกรณ์ ขั้นตอนการจัดการระบบจะเป็นขั้นตอนการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกาดำเนินงานต่าง ๆ ขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูลเป็นการเชื่อมโยงสำหรับสำนักงานใหญ่และการเชื่อมโยงสาขา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้งาน (Technology Acceptance Model : TAM)

เป็นแบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นทฤษฎีของการยอมรับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ เป็นการพัฒนาต่อจากทฤษฎีการกระทำตามหลักเหตุและผล (The theory of reasoned action หรือ TRA) ทฤษฎี TAM นี้ใช้ในการศึกษาปัจจัย หรือ อิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ 4 ปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน (Perceived ease of Use) ที่จะส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude toward using) ก่อให้เกิดแนวโน้มการใช้เทคโนโลยี (Behavioral Intention to use) ซึ่งจะส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีไปใช้งานได้จริง (Actual System Use) และปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับ

เทคโนโลยี (External Variables) ซึ่งผู้ใช้เทคโนโลยีจะรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยี (Perceived usefulness) ซึ่งจุดประสงค์ของ TAM คือ การรับรู้ประโยชน์ที่จะได้รับและการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นาคยา ศรีสว่างสุข (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันมายโมในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ : กรณีศึกษา ธนาคารออมสิน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงของอายุ และอาชีพ และการใช้งานที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันมายโม ด้านความคาดหวังในความพยายาม ความคาดหวังในประสิทธิภาพ และด้านด้านสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก ด้านอิทธิพลของสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ความถี่ในการใช้งานที่แตกต่างกันของบุคคลมีผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันมายโมในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นด้านอิทธิพลของสังคม

อรวรรณ สุขยานี (2558) ได้ศึกษาความตั้งใจในการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคลของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : การประยุกต์ใช้ตัวแบบการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารทรัพยากรบุคคลของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ บุคลากรมีความตั้งใจใช้งานระบบสารสนเทศในปี 2558 อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 38.5 และระดับมาก ร้อยละ 41.1 หากนำสองกลุ่มนี้มารวมกันจะมากกว่าครึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และด้านความสมัครใจและทัศนคติ ใช้ระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 อยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้งานระบบ คือ การรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.91 และ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานระบบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนไม่มาก จึงเป็นการสัมภาษณ์ (Interview) เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์และสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยการตั้งคำถามสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลความต้องการ เพื่อทราบปัญหา และการยอมรับในระบบบัญชีของสหกรณ์ โดยกำหนดคำถามที่จะสัมภาษณ์ ออกเป็น ด้าน ๆ ดังนี้

ด้านที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามจำนวน 6 ข้อย่อยเกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ด้านที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระบบบัญชีสหกรณ์ที่บันทึกด้วยมือ เป็นคำถามจำนวน 10 ข้อย่อยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและงบการเงินที่จัดทำด้วยระบบมือ

ด้านที่ 3 คำถามด้านความยากง่ายและประโยชน์ของโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท เป็นคำถามจำนวน 9 ข้อย่อย เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในระบบ โปรแกรมบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประโยชน์ของการนำโปรแกรมบัญชีแยกประเภทมาใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 4 คำถามด้านการยอมรับโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท เป็นคำถาม 2 ข้อย่อย เกี่ยวกับระดับความสามารถในการจัดทำงบการเงิน และระดับการยอมรับและความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้านที่ 5 คำถามด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีและการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์เป็นคำถาม 8 ข้อย่อย เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ ทั้งการบันทึกบัญชีด้วยระบบมือและการบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อขอสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน และสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ จำนวน 3 คน ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 18 คน จัดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สรุปข้อมูลในแต่ละประเด็นคำถามแต่ละด้าน รวบรวมข้อมูลสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามในแต่ละด้านเพื่อสรุปผลการวิจัยที่ได้ในแต่ละด้านของประเด็นคำถาม

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของงานวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ประเภทการเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาทางการบัญชีและสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในการจัดทำบัญชีสหกรณ์ ระหว่าง 11-20 ปี มีรายได้ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มากที่สุด

2. ผลการศึกษาระบบบัญชีสหกรณ์ที่บันทึกด้วยมือ พบว่า การบันทึกบัญชีและการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี มีความยากและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่ายสำหรับเจ้าหน้าที่บัญชีที่ไม่มีประสบการณ์และไม่ได้จบการศึกษาด้านบัญชีโดยตรง การจัดทำบัญชีด้วยมือจะใช้เวลานานในการจัดทำงบการเงินและทะเบียนต่าง ๆ รายการบัญชีรวมทั้งรูปแบบงบการเงินมีรายละเอียดมาก ต้องใช้เวลาในการจัดทำมาก

3. ผลการศึกษาความยากง่ายและประโยชน์ของโปรแกรมระบบบัญชีของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ที่บันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชีประเภท แทนการบันทึกบัญชีด้วยระบบมือแล้ว ลดข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี ลดขั้นตอนการจัดทำทะเบียนต่าง ๆ มีความง่ายในการจัดทำงบการเงินเนื่องจากงบการเงินจะออกรายงานได้อัตโนมัติ ง่ายและเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์มาก

4. ผลการศึกษารายการยอมรับระบบบัญชีสหกรณ์ พบว่า โปรแกรมบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถออกงบการเงินให้กับสหกรณ์ได้ง่าย ลดขั้นตอนในการบันทึกทะเบียนต่าง ๆ สามารถเรียกรายงานทางการเงินให้กับผู้บริหารได้ทุกวันเพียงแค่วันที่รายการให้เป็นปัจจุบัน ข้อมูลมีความถูกต้อง สหกรณ์ที่เคยใช้งานโปรแกรมบัญชีแยกประเภทจึงพอใจและยอมรับที่จะใช้งานโปรแกรมบัญชีแยกประเภทต่อไป ส่วนสหกรณ์ที่ยังไม่เคยใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท เจ้าหน้าที่บัญชีมียินดีที่จะเรียนรู้และจะปรับเปลี่ยนมาใช้งานแต่จำกัดด้วยความพร้อมด้านทุนทรัพย์ในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

5. ผลการศึกษาค้นหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีและการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ ปัญหาหลักในการจัดทำบัญชี คือ ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และด้านนโยบายของผู้บริหารสหกรณ์ ส่งผลต่อการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันนี้

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษารายการยอมรับระบบบัญชีของสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการที่เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์มีอายุในระหว่าง 31- 40 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของวัยทำงานและอยู่ในวัยกำลังสร้างความมั่นคงในอาชีพให้กับตนเอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ ระหว่าง 11-20 ปี จึงถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์สูงและจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาบัญชีและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้การทำงานตรงกับสาขาที่เรียนมาจึงสามารถเรียนรู้งานด้านบัญชีของสหกรณ์ได้ดีกว่าผู้จบสาขาอื่น และได้รับค่าตอบแทนค่าจ้างต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท ซึ่งเป็นค่าตอบแทนที่สูงเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการยอมรับและตั้งใจทำงาน

2. สหกรณ์ที่บันทึกบัญชีด้วยระบบมือ จะจัดทำบัญชีได้ไม่เรียบร้อย เกิดข้อผิดพลาดจากการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วน และการจัดทำงบการเงินใช้เวลามาก เนื่องจากรูปแบบเอกสารการจัดทำมีจำนวนมาก รูปแบบงบการเงินมีรายละเอียดประกอบมากและต้องมีความสัมพันธ์กัน หากเจ้าหน้าที่ไม่มีความชำนาญหรือมีประสบการณ์ในการจัดทำหรือจบการศึกษาด้านบัญชีโดยตรงก็จะสับสนเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย การเรียนรู้และการยอมรับก็จะเป็นไปได้ยากกว่า

3. สหกรณ์ที่เคยใช้โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เจ้าหน้าที่บัญชีจะมีความเชื่อมั่นและยอมรับในระบบว่ามีความถูกต้อง แม่นยำและน่าเชื่อถือมาก โปรแกรมสามารถอำนวยความสะดวก ง่ายต่อการใช้งานและเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ แต่เจ้าหน้าที่จะต้องมีองค์ความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ประกอบด้วยการทำให้การเรียนรู้และการยอมรับ โปรแกรมแยกประเภทได้ดีกว่า ผู้ไม่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ หากเจ้าหน้าที่ไม่ใส่ใจในการนำเทคโนโลยีมาใช้งานก็จะไม่เกิดการยอมรับและไม่ใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท จะยังบันทึกบัญชีด้วยระบบมือเช่นเดิม เกิดปัญหาแบบเดิม

4. อุปสรรคในการจัดทำบัญชีและการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ปัญหาในการจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์ ปัญหาหลักคือ ความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หลายสหกรณ์ที่ไม่สามารถจัดทำบัญชีและงบการเงินได้ เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ หลายสหกรณ์ขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เนื่องจากไม่มีทุนในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงาน และหลายสหกรณ์ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานจึงยังบันทึกบัญชีด้วยระบบมือเช่นเดิม จากปัญหาดังกล่าวล้วนเป็นปัจจัย หลักที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในยุคปัจจุบัน สหกรณ์ต้องดำเนินธุรกิจเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกและช่วยเหลือสมาชิกที่เดือดร้อน ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น มูลค่าของการทำธุรกิจเพิ่มสูงขึ้น สหกรณ์ต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันเพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลสหกรณ์ควรนำหลักเกณฑ์ในด้านความพร้อมของบุคลากรด้านบัญชีมาพิจารณาประเมินความพร้อมประกอบการรับจดทะเบียนสหกรณ์ด้วย เพราะบัญชีเป็นหัวใจหลักของการสะท้อนข้อมูลทางการเงิน และความมั่นคงของสหกรณ์ การจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ควรจัดจ้างผู้จบการศึกษาด้านบัญชีโดยตรง และคณะกรรมการควรให้ความสนใจพัฒนาเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่บัญชีได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ ที่จะนำมาพัฒนางานและพัฒนาสหกรณ์ต่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาการยอมรับระบบบัญชีของสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะขอเสนอแนะให้มีการวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้งบการเงินของผู้บริหารสหกรณ์ที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำงบการเงินของเจ้าหน้าที่บัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญ

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). สารสนเทศทางการเงินสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2563. จาก <https://information.cad.go.th/Index.php?pid=015&m=202>
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563. ค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2563. จาก https://www.cad.go.th/ewt_dl_link.php?nid=44580&filename=regulation_10
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553). คู่มือให้การศึกษาอบรมเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ การเกษตร หลักสูตร การจัดทำบัญชี และหลักสูตรการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2563). แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมสหกรณ์ 20 ปี พ.ศ.2560-2579. ค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2563. จาก https://www.cpd.go.th/cpdth2560/images/cpd60_79.pdf
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2554) อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2562). พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับ 3) พ.ศ. 2562. ค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2563. จาก https://www.cad.go.th/ewt_dl_link.php?nid=42325&filename=regulation_01
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2550). คู่มือระบบบัญชีสหกรณ์การเกษตร (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2550). คู่มือการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท สำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร.กรุงเทพมหานคร.
- นาดยา ศรีสว่างสุข. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันมายโมในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่: กรณีศึกษา ธนาคารออมสินในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระวิชาการจัดการทั่วไป.
- อรรวรรณ สุขยานี. (2558). ศึกษาความตั้งใจในการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคลของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: การประยุกต์ใช้ตัวแบบการยอมรับเทคโนโลยี, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

